

Sygn. I C 74/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia (del.) Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	Stażysta Dominik Dydowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2020 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z o. o. w G.

przeciwko A. Ł. i S. Ł.

o zapłatę

1. uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Słupsku dnia 6 czerwca 2019 r. w postępowaniu nakazowym;
2. zasądza od pozwanych A. Ł. i S. Ł. solidarnie na rzecz powoda (...) spółka z o. o. w G. kwotę 53.789,22 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych i 22/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:
 - 148.789,22 zł (sto czterdzieści osiem tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych i 22/100) od dnia 3 maja 2019 r. do dnia 29 września 2019 r.,
 - 53.789,22 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt dziewięć i 22/100) od dnia 30 września 2019 r. do dnia zapłaty;
3. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;
4. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 7.277 zł (siedem tysięcy dwieście siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. I C 74/20

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wystąpił z pozwem w postępowaniu nakazowym przeciwko A. Ł. i S. Ł. żądając zasądzenia solidarnie od pozwanych z weksla 148.789,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 maja 2019 r. do dnia zapłaty. Zażądał także zasądzenia solidarnie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Uzasadniając swoje żądanie powód podał,

że zawarł z pozwanym A. Ł. umowę leasingu operacyjnego nr (...). Na zabezpieczenie wszelkich wierzytelności przysługujących powodowi z tytułu wszelkich umów leasingu zawartych z pozwanym, A. Ł. wystawił weksel in blanco, poręczony przez pozwaną S. Ł.. Wobec istnienia zaległych należności z tytułu powyższej umowy leasingu powód wezwał pozwaną do zapłaty, a wobec braku zapłaty wypełnił weksel zgodnie z treścią deklaracji wekslowej na 148.789,22 zł i wezwał pozwaną do jego wykupu. Weksel nie został wykupiony przez pozwaną w terminie na nim oznaczonym.

W sprawie wydano nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani zaskarżyli nakaz w całości i wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na ich rzecz od powoda kosztów postępowania, w tym, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwani podnieśli, że kwestionują roszczenie powoda tak co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwani przyznali, że A. Ł. zawarł z powodem umowę leasingu operacyjnego nr (...), zabezpieczoną wekslem in blanco, poręczonym przez pozwaną S. Ł.. Pozwani nie kwestionując zaległości wobec powoda na 29.820,39 zł zarzucili, że weksel wypełniono na kwotę wyższą o 118.969,83 zł określoną przez powoda w rozliczeniu umowy jako „dyskonto umowy wyliczone według ww. stopy,” co nie znajduje żadnego uzasadnienia w umowie łączącej strony. Podnieśli, że nie są w stanie zweryfikować, na jakiej podstawie powód żąda od nich zapłaty łącznie 148.789,22 zł, albowiem powód nie przedstawił ogólnych warunków umowy, czy harmonogramu spłat, ani odpowiedniego umotywowania żądania w uzasadnieniu pozwu. Nadto pozwani zarzucili, że nie jest wiadome dlaczego powodowa spółka dochodzi od nich całości wartości umowy leasingu, skoro umowa w żaden sposób nie przestała strony obowiązywać, gdyż nie została pozwanym wypowiedziana.

Pismem procesowym z 20 grudnia 2019 r., stanowiącym odpowiedź na zarzuty pozwaną, powód cofnął pozew w zakresie kwoty 95.000 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od dnia 30 września 2019 r. do dnia zapłaty i wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty co do kwoty 53.789,22 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od kwot: 148.789,22 zł od dnia 3 maja 2019 r. do dnia 29 września 2019 r. i od 53.789,22 zł od dnia 30 września 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwaną solidarnie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wobec podniesionych zarzutów powód wyjaśnił, że na dochodzoną pozwaną należność, na którą został wypełniony weksel składały się: kwota 29.820,39 zł tytułem zaległych opłat leasingowych za okres obowiązywania umowy leasingu operacyjnego (opłaty leasingowe, koszty podatku drogowego za I półrocze 2019 r., raty za ubezpieczenie, noty odsetkowe) oraz kwota 118.968,83 zł tytułem dodatkowego rozliczenia powyższej umowy na podstawie § 8 (...). Powód przedstawił sposób w jaki wyliczył żadaną kwotę. Cofnięcie powództwa w zakresie kwoty 95.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty wynikało z faktu zbycia przedmiotu leasingu, co nastąpiło po upływie kilku miesięcy od wniesienia pozwu, a także po wniesieniu zarzutów przez pozwaną. Tym samym, w ocenie powoda, powództwo na dzień wniesienia pozwu było zasadne w całości, a potrzeba jego modyfikacji nastąpiła w okresie późniejszym.

Pozwani wyrazili zgodę na częściowe cofnięcie pozwu, wnosząc jednocześnie o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od cofniętej części pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwanego A. Ł. i powoda (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G. łączyła umowa leasingu operacyjnego nr (...). W ramach tej umowy powód jako finansujący zobowiązał się oddać pozwanemu – korzystającemu do używania ciągnik siodłowy szczegółowo opisany w umowie, a pozwany zobowiązał się wpłacić wszystkie wymagane w umowie opłaty leasingowe zgodnie z harmonogramem opłat stanowiącym załącznik nr 2 do tej umowy. Strony ustaliły także, że do kwestii nieuregulowanych w umowie zastosowanie mają Ogólne Warunki Umowy Leasingu Operacyjnego, stanowiące integralną część umowy leasingu.

(bezsporne, nadto dowód umowa leasingu: - k. 5-5v.)

Zabezpieczenie roszczeń powoda wynikających z powyższej umowy stanowił weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawiony przez pozwanego A. Ł., poręczony przez pozwaną S. Ł.. Posiadacz weksla został upoważniony do jego wypełnienia w razie niewykonania lub nienależytego wykonania przez pozwanego przedmiotowej umowy na kwotę odpowiadającą sumie wszelkich wierzytelności przysługujących posiadaczowi wobec pozwanego z tej umowy i do opatrzenia miejscem płatności i datą płatności według jego uznania.

(bezsporne, nadto dowód: weksel – k. 22, deklaracja wekslowa k. 16, deklaracja poręczenia wekslowego k. 16.v., umowa leasingu: - k. 5-5v.).

Pismem z 21 stycznia 2019 r. powód rozwiązał przedterminowo umowę leasingu operacyjnego z przyczyn leżących po stronie korzystającego tj. wobec zalegania z czterema opłatami miesięcznymi. Pismo to doręczone zostało A. Ł. 24 stycznia 2019 r.

(dowód: pismo z 21 stycznia 2019 r. - k.104, potwierdzenie odbioru – k.105-105v.)

Pismami z 1 kwietnia 2019 r. powód wezwał pozwanego i pozwaną jako poręczyciela wekslowego do zapłaty 148.789,22 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w terminie 14 dni pod rygorem uruchomienia wystawionego przez pozwanego weksla in blanco, wskazując, że należność ta wynika z rozliczenia umowy leasingu dokonanego na dzień 1 kwietnia 2019. Do wezwań dołączone zostało zestawienie należności.

(dowód: pisma z 1 kwietnia 2019 r. wraz dowodami nadania – k.6-9, rozliczenie umowy - k.10)

Ponieważ pozwani nie uregulowali zaległych płatności strona powodowa wypełniła weksel in blanco na sumę 148.789,22 zł z terminem płatności na 2 maja 2019 r. O wypełnieniu weksla zgodnie z deklaracją wekslową i deklaracją poręczenia wekslowego pozwani poinformowani zostali pismami z 24 kwietnia 2019 r. Jednocześnie pozwani wezwani zostali do wykupu weksla w terminie tożsamym z terminem jego płatności.

(Dowód: wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniami nadania - k. 12-15)

Pozwani nie wykupili weksla.

(bezsporne)

Na sumę wekslową składają się:

- 29.820,39 zł - zaległe opłaty leasingowe za okres obowiązywania umowy leasingu operacyjnego tj. zaległe miesięczne opłat leasingowe nr (...), koszt podatku drogowego za I półrocze 2019 r., raty za ubezpieczenie, noty odsetkowe;

- 118.789,22 zł – dodatkowe rozliczenie umowy leasingu na podstawie § 8 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego

(dowód: faktury VAT: nr (...) – k. 90, nr (...) - k. 96, nr (...) - k.97, nr (...) – k.98; nota obciążeniowa nr (...) – k.89.; noty odsetkowe: nr (...) – k. 91-92, nr (...), - k. 93, nr (...) – k.94-95, nr (...) – k.99-100; harmonogram opłat leasingowych - k.101; aneks nr (...) z 31 października 2017 r. - k.103-103v.; pismo z 21 stycznia 2019 r. wraz z dowodem nadania – k.104-105, wydruk dotyczący stopy 1-miesięcznej WIBOR na dzień 31 grudnia 2018 r. - k.106; obliczenie dyskonta ((...)) -wydruk z programu obliczającego należność dyskonta – k.107; rozliczenie umowy z 1 kwietnia 2019 r. - k.10.).

Strona powodowa podejmowała próby zbycia pojazdu będącego uprzednio przedmiotem umowy leasingu. Ostatecznie pojazd ten został zbyty za kwotę 95.000,00 zł netto.

(dowód: faktura (...) z 30 sierpnia 2019 r. - k. 109, porozumienie z 3 października 2019 r – k.110.)

O uzyskaną cenę netto strona powodowa pomniejszyła zobowiązanie pozwanych.

(bezsporne)

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz dokumentów przedłożonych przez stronę powodową. Prawdziwość tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu. Nie były one też kwestionowane przez pozwanych, w tym jeżeli chodzi o dokument złożony w języku niemieckim (k.107).

W niniejszej sprawie bezsporny był fakt zawarcia przez pozwanego A. Ł. i powoda umowy leasingu, jej postanowień jak i fakt wystawienia i poręczenia weksła na zabezpieczenie wierzytelności z tej umowy wynikających. Pozwani nie podnosili zarzutów ze stosunku wekslowego tj. nie wskazywali na kwestie formalne wypełnienia weksła. Zarzuty pozwanych dotyczyły jedynie stosunku podstawowego, który stanowił podstawę określenia wysokości sumy wekslowej, na jaką weksel in blanco mógł zostać wypełniony. Pozwani zarzucali bowiem, że weksel został wypełniony na sumę wekslową nie odpowiadającą wysokości zobowiązania wynikającego z zawartej umowy leasingu. Twierdzili przy tym, że umowa leasingu nadal obowiązuje. Przyznali też, że posiadają zaległość wobec powoda w wysokości 29.820,39 zł z tytułu faktur, not odsetkowych i not obciążeniowych. Z treści zarzutów można wywieść, że spór koncentrował się wokół obowiązku zwrotu kwoty 118.968,83 zł.

W ocenie Sądu strona powodowa wbrew twierdzeniom pozwanych udowodniła swoje roszczenie tak co do zasady jak i co do wysokości.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd nie podzielił stanowiska pozwanych, że umowa leasingu nadal obowiązuje. Została ona bowiem przedterminowo rozwiązana przez powoda ze skutkiem na 24 stycznia 2019 r. z winy korzystającego na podstawie § 8 ust. 2 (...) w zw. z art. 15 umowy leasingu operacyjnego nr (...). Pozwany zalegał z zapłatą opłat miesięcznych - co nie było w sprawie kwestionowane, zatem powód miał prawo rozwiązać przedmiotową umowę, a następnie wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zobowiązaniom leasingobiorcy - pozwanego.

Podkreślenia wymaga, że pozwani podnosząc zarzut, że suma wekslowa jest nieadekwatna do wysokości zadłużenia nie powołali dowodów na potwierdzenie tych twierdzeń, mimo, że to ich jako dłużników wekslowych obciążał obowiązek wykazania prawdziwości tego zarzutu, w szczególności, że strona powodowa wyjaśniła, sposób wyliczenia sumy wekslowej. Z twierdzeń powoda zawartych w pozwie, odpowiedzi na zarzuty pozwanych oraz z załączonych do tych pism dokumentów wynika sposób wyliczenia i wysokość dochodzonej kwoty, w tym także w zakresie poddawanej przez pozwanych w wątpliwość kwoty 118.968,83 zł. Pozwani nie wskazali także na czym polegają nieprawidłowości w rozliczeniu umowy leasingu.

Jak już wyżej wskazano kwota zadłużenia z tytułu wystawionych faktur obejmujących zaległe opłaty miesięczne powiększone o ubezpieczenie wraz z należnościami odsetkowymi, podatkiem drogowym w łącznej wysokości 29.820,39 zł nie była przez stronę pozwaną kwestionowana. Co do kwoty 118.968,83 zł powód wyjaśnił, że stanowi ona dodatkowe rozliczenie umowy leasingu operacyjnego na podstawie § 8 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego z uwagi na jej przedterminowe rozwiązanie. Z treści § 8 (...) wynika, że w razie przedterminowego rozwiązania umowy leasingu korzystający ma obowiązek zapłacić finansującemu (niezależnie od wszelkich zaległych należności wraz z odsetkami umownymi) różnicę pomiędzy otrzymaną przez finansującego ceną sprzedaży netto przedmiotu leasingu, po potrąceniu kosztów odebrania, wyceny, naprawy, konserwacji, przechowania, sprzedaży itp., a sumą zdyskontowanych otwartych opłat miesięcznych netto i wartości końcowej przedmiotu leasingu. Również art. 709¹⁵ kc stanowi, że w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem umowy leasingu. Tym samym żądanie obejmujące dodatkowe rozliczenie umowy leasingu, znajduje potwierdzenie w łączącej strony umowie ((...) stanowiły przecież

jej integralną część), jak i w przepisach kodeksu cywilnego. Jest więc ono usprawiedliwione co do zasady. Jeżeli chodzi o wysokość tego żądania to strona powodowa wyjaśniła, że kwota zdyskontowanych rat miesięcznych i wartości końcowej obliczona została przez powoda w oparciu o stanowiący załącznik do umowy harmonogram opłat miesięcznych, wskazujący ilość otwartych rat oraz wartość netto, a także wartość końcową przedmiotu leasingu. Precyzując z kolei zasady obliczenia kwoty należnej z tytułu § 8 (...), strona powodowa wyjaśniła, że w pierwszej kolejności dokonała procesu dyskontowania otwartych rat miesięcznych. Proces ten polega na zsumowaniu wartości końcowej przedmiotu leasingu i sumy zdyskontowanych otwartych opłat miesięcznych (wskazane w harmonogramie). Powód wyjaśnił przy tym, że wartość końcowa przedmiotu leasingu wynika z treści umowy i jest powtórzona w treści harmonogramu opłat leasingowych dla umowy. Powód wyjaśnił też, że operacja dyskontowania niezapłaconych rat polega na ich zsumowaniu i pomniejszeniu należności o stopę dyskonta zgodnie z § 8.5 (...) (omyłkowo oznaczonym w (...) jako § 8.3), tj. należność z tytułu niezapłaconych rat jest pomniejszana z uwagi na wcześniejszą wymagalność rat spowodowaną przedwczesnym rozwiązaniem umowy leasingu. Stopa dyskonta odliczana jest przy tym modyfikując pierwotną stawkę odsetek, uwzględnioną przy sporządzaniu harmonogramu opłat miesięcznych. Mając na względzie, że umowa została rozwiązana w styczniu 2019 r. powód, zgodnie z powyższym zapisem, badał wysokość stopy dyskonta na dzień 31 grudnia 2018 r. Stopa 1-miesięcznej WIBOR wynosił wówczas 1,64%, tym samym stopa dyskonta zgodnie z § 8.5 (...) wynosiła 0,82%. Z wyliczenia przeprowadzonego na podstawie opisanego modelu powód otrzymał kwotę 118.968,83 zł. Ponieważ w dacie rozliczenia umowy jak i wniesienia pozwu przedmiot umowy leasingu nie został sprzedany, powód nie miał możliwości dokonania obniżenia dyskonta umowy obliczonego w sposób przedstawiony powyżej o cenę sprzedaży netto. Pomniejszone ono zostało po dokonaniu sprzedaży pojazdu za kwotę 95.000 zł netto w toku procesu, co znalazło wyraz w pomniejszeniu żądania przez powoda o tę kwotę poprzez cofnięcie pozwu co do kwoty 95.000 zł. Strona pozwana nie zakwestionowała powyższej metodyki rozliczenia umowy. Nie wskazała w tym zakresie na ewentualne uchybienia, ograniczając się do podtrzymania zarzutów, zupełnie pomijając, że zarzuty te sprowadzające się do wątpliwości „skąd wzięła się na wekslu kwota 148.789,22 zł” zostały przez powoda obalone powyższymi wyjaśnieniami i dołączonymi dokumentami.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do uznania, że strona powodowa wypełniła weksel niezgodnie z deklaracją wekslową, tj. na sumy nie wynikające z umowy leasingu. Powód w piśmie z 20 grudnia 2019 r. szczegółowo przedstawił wyliczenie należności składającą się na dochodzoną pozwem kwotę. Jednocześnie zarzuty strony pozwanej z uwagi na ich ogólnikowość, przy jednoczesnym braku inicjatywy dowodowej pozwanych, nie mogły prowadzić do uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając częściowe cofnięcie pozwu co do kwoty 95.000,00 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od dnia 30 września 2019 r. do dnia zapłaty, Sąd uchylił nakaz zapłaty w pkt. 1 wyroku. W punkcie 2 wyroku zasądził od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwotę 53.789,22 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 148.789,22 zł od dnia 3 maja 2019 r. (tj. od daty następującej po dniu, w którym upłynął termin zapłaty sumy wskazanej w wekslu) do dnia 29 września 2019 r., od kwoty 53.789,22 zł od dnia 30 września 2019 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie tj. co do kwoty 95.000,00 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od dnia 30 września 2019 r. do dnia zapłaty Sąd w pkt. 3 umorzył postępowanie wobec cofnięcia pozwu – rozstrzygnięcie co do tej części roszczenia stało się bowiem zbędne.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt. 4 wyroku na podstawie art. 98 § 1 kpc w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Za stronę przegrywającą Sąd uznał pozwanych, gdyż żądanie powodów zostało uwzględnione w całości. Cofnięcie pozwu w zakresie kwoty 95.000 zł Sąd uznał za przegraną pozwanych, albowiem dotyczyło ono kwoty, którą powód uzyskał w toku procesu, wobec zbycia przedmiotu leasingu. Należność powoda została w ten sposób częściowo zaspokojona w toku postępowania. Okoliczności tej (zbycia przedmiotu leasingu) powód nie mógł przewidzieć przed wytoczeniem powództwa. Na zasądzone koszty składają się opłata od pozwu – 1850 zł, wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika – 5.400 zł (§ 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U.2018.265 t.j.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.